

Lag

om ändring av 2 och 13 kap. i arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i arbetsavtalslagen (55/2001) det inledande stycket i 13 kap. 7 § 1 mom. samt 13 kap. 7 § 3 mom., 8 och 10 § samt 12 § 1 mom., av dem det inledande stycket i 13 kap. 7 § 1 mom. sådant det lyder i lag 377/2018, och *fogas* till 2 kap. nya 7 a—7 d §, till 2 kap. 9 §, sådan den lyder i lag 10/2012, ett nytt 3 mom. och till 13 kap. 3 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

2 kap.

Arbetsgivarens skyldigheter

7 a §

Ingående av lokala avtal som baserar sig på allmänt bindande kollektivavtal

Ett lokalt avtal som baserar sig på ett allmänt bindande kollektivavtal kan inom de gränser som kollektivavtalet tillåter ingås med iakttagande av de bestämmelser i kollektivavtalet som gäller parterna och förfarandena. När avtalet ingås behöver kollektivavtalets bestämmelser om förhandlingsordning dock inte iakttas. Om inte något annat avtalas, är avtalet bindande för alla arbetstagare som omfattas av kollektivavtalet.

Om en förtroendemans enligt kollektivavtalet förutsätts som part i lokala avtal, ska det lokala avtalet ingås med förtroendemannen. Förtroendemannen företräder då alla de arbetstagare som kollektivavtalet i fråga tillämpas på. De arbetstagare som inte är medlemmar i en arbetstagarförening som förbundet sig till kollektivavtalet har dock rätt att genom majoritetsbeslut inom sig välja ett förtroendeombud att vid sidan av förtroendemannen företräda dem i frågor som gäller lokala avtal. Då ska det lokala avtalet ingås med förtroendemannen och förtroendeombudet.

Om en förtroendemans enligt kollektivavtalet förutsätts som part i lokala avtal, men en förtroendemans inte har valts och kollektivavtalet inte innehåller bestämmelser som gäller förfarandet när en förtroendemans saknas och som tryggar lika förutsättningar att ingå avtal, kan ett lokalt avtal ingås med förtroendeombudet trots kollektivavtalet.

När ett lokalt avtal ingås med förtroendeombudet på det sätt som avses i 2 eller 3 mom. ska arbetsgivaren utöver de förfaranden som förutsätts enligt kollektivavtalet också ge förtroendeombudet de uppgifter som behövs för ingående av avtalet samt ge förtroendeombudet tillräckligt med betänketid vid förhandlingar om avtalet och möjlighet att behandla avtalets betydelse tillsammans med personalen. Avtalet kan oberoende av dess giltighetstid sägas upp av båda sidor med iakttagande av en uppsägningstid på tre månader, om inget annat följer av kollektivavtalet eller det inte har avtalats om en kortare uppsägningstid i det lokala avtalet.

Ett lokalt avtal ska ingås skriftligen och arbetsgivaren ska lämna det till arbetarskyddsmyndigheten inom en månad från det att avtalet ingicks. Detta moment gäller inte avtal som ingås med enskilda arbetstagare.

7 b §

Försummelseavgift

En försummelseavgift kan påföras en arbetsgivare som uppsåtligt eller av oaktsamhet har försummat sin skyldighet enligt 7 a § 5 mom. att lämna det lokala avtalet till arbetarskyddsmyndigheten.

Försummelseavgiften påförs av arbetarskyddsmyndigheten. Försummelseavgiften ska betalas till staten. Försummelseavgiftens belopp är minst 1 000 och högst 10 000 euro. Vid bedömningen av försummelseavgiftens storlek ska hänsyn tas till arbetsgivarens storlek, uppsåt och upprepning av försummelsen. Om en försummelseavgift för två eller flera försummelseer ska påföras på en och samma gång, påförs för försummelseerna en gemensam avgift på högst 15 000 euro.

En försummelseavgift ska inte påföras, om det med beaktande av omständigheterna är oskäligt att påföra avgiften eller försummelsen beror på en giltig orsak.

En försummelseavgift får inte påföras, om det förflutit mer än fem år sedan försummelsen.

7 c §

Verkställighet av försummelseavgift

På verkställighet av en försummelseavgift tillämpas lagen om verkställighet av böter (672/2002).

En försummelseavgift preskriberas fem år från det att ett lagakraftvunnet avgörande meddelades.

7 d §

Sökande av ändring i beslut som gäller försummelseavgift

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

9 §

Minimianställningsvillkor som ska tillämpas i fråga om uthyrda arbetstagares anställningsförhållanden

Ett lokalt avtal som ingåtts mellan arbetsgivaren och de uthyrda arbetstagarna med stöd av bestämmelserna i ett kollektivavtal som är bindande för användarföretaget får inte försätta de uthyrda arbetstagarna i en sämre ställning än användarföretagets arbetstagare när det gäller villkoren för lön, arbetstid och semester.

13 kap.

Särskilda bestämmelser

3 §

Förtroendeombud

Om förtroendeombudet i egenskap av företrädare för personalen ingår lokala avtal, ska arbetsgivaren främja ombudets färdigheter när det gäller kompetensen och kännedomen om arbetsplatsens verksamhetsmiljö i den mån som det behövs för skötseln av uppgiften som företrädare för personalen.

7 §

Avvikelse genom kollektivavtal

Arbetsgivare eller arbetsgivarföreningar samt riksomfattande arbetstagarföreningar eller deras medlemsföreningar får med avvikelse från vad som föreskrivs i 6 § genom kollektivavtal avtala på ett sätt som avviker från vad som i denna lag föreskrivs

Vad som i denna paragraf föreskrivs om arbetsgivare och arbetsgivarföreningar tillämpas också på statliga förhandlingsmyndigheter och andra avtalsmyndigheter. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. kan i 1 mom. avsedda avtal ingås

1) i fråga om de medlemssamfund som avses i lagen om anordnande av intressebevakning för kommunerna och välfärdsområdena som arbetsgivare (630/2021) av Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT och en riksomfattande arbetstagarförening,

2) i fråga om den evangelisk-lutherska kyrkans församling, en kyrklig samfällighet tillsammans med de församlingar som hör till den, ett domkapitel, kyrkostyrelsen och kyrkans pensionsfond av kyrkans arbetsmarknadsverk och en riksomfattande arbetstagarförening,

3) i fråga om den ortodoxa kyrkan och dess församlingar av kyrkostyrelsen som avses i 30 § i lagen om ortodoxa kyrkan (985/2006) eller av en av kyrkostyrelsen befullmäktigad arbetsgivarförening och en riksomfattande arbetstagarförening,

4) i fråga om Ålands landskaps- och kommunförvaltning av Ålands landskapsregering och kommunala avtalsdelegationen i landskapet Åland och en riksomfattande arbetstagarförening,

5) i fråga om riksdagen av de parter som anges i 46 § 1 mom. i lagen om riksdagens tjänstemän (1197/2003),

6) i fråga om Finlands Bank av de parter som anges i 42 § 1 mom. i lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998),

7) i fråga om Folkpensionsanstalten av de parter som avses i 11 § 2 mom. i lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001).

8 §

Från lag avvikande bestämmelser i ett allmänt bindande kollektivavtal

En arbetsgivare som ska iaktta ett allmänt bindande kollektivavtal som avses i 2 kap. 7 § får inom kollektivavtalets tillämpningsområde också i avtalet ingående bestämmelser som avses i 7 § i detta kapitel. Då tillämpas även vad som föreskrivs i den andra meningen i 7 § 2 mom. i detta kapitel.

10 §

Framläggning

Arbetsgivaren ska hålla denna lag, ett allmänt bindande kollektivavtal som avses i 2 kap. 7 § och ett i 2 kap. 7 a § avsett lokalt avtal som ingåtts med företrädaren för personalen fritt tillgängliga för arbetstagarna på arbetsplatsen.

12 §

Tillsyn

Arbetskyddsmyndigheterna övervakar efterlevnaden av denna lag och lokala avtal som ingåtts med stöd av 2 kap. 7 a §. Arbetskyddsmyndigheterna ska i sin tillsynsuppgift och särskilt vid övervakningen av att allmänt bindande kollektivavtal iakttas verka i nära samarbete med de arbetsgivar- och arbetstagarföreningar som ingått de allmänt bindande kollektivavtal vilkas bestämmelser arbetsgivarna enligt 2 kap. 7 § ska iakttas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

Lagens 2 kap. 7 a § tillämpas inte om det kollektivavtal vars bestämmelse ingåendet av lokala avtal grundar sig på har ingåtts före ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 19 december 2024

Republikens President

Alexander Stubb

Arbetsminister Arto Satonen